

8 oktober 2009 De Dag van de Energie, Den Haag

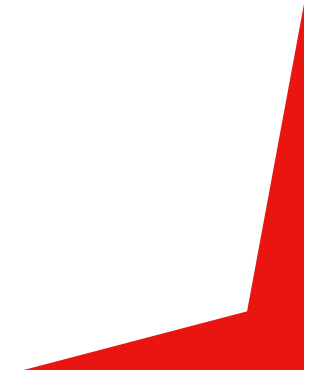
Workshop 1

Lokale afspraken

Riky Bouwman, consulent Nederlandse Woonbond

Jaap van Leeuwen, energieconsulent Nederlandse Woonbond

Inhoud workshop 1

- 1. Kader voor afspraken Energiebesparing**
  - 2. Lessen uit Rijswijk**
  - 3. Voorbeelden van lokale afspraken**
  - 4. Reacties met de zaal**
  - 5. Resumé: aan de slag met lokale afspraken:
Lessen, Tips**
-
-

1. Kader: Energieconvenant (okt. '08)

Woonbond, Aedes, VROM/WWI

- Lagere woonlasten
  - Woonlastengarantie
  - Energielabel B of minimaal 2 stappen
  - 20% besparing gasverbruik in 2008-2018
-

Energieconvenant (okt. 2008)

- **Energie label in het WWS: stimulans tot investeren in energiebesparing**
  - **Gericht op draagvlak**
  - **Verhuurder + huurdersorganisatie maken afspraken**
  - **Ondersteuning door de koepels (Aedes en Woonbond)**
-

Project Woonbond

- **Energieconsulent**
- **Lokale bijeenkomsten**
- **Website**
- **Energiebus**
- **Second opinion**
- **Energielijn (020 – 55 177 22)**

Bespaarenergiemetdewoonbond.nl

---

2. Lessen uit Rijswijk

In gesprek met:

- **Ben Godschalk,**

Bewonersvereniging Rijswijk

- **Ronald Spaan,**

Rijswijk Wonen

---

3. Voorbeelden lokale afspraken

I. Stedelijke afspraken

Convenant Kerkrade, Prestatieafspraken

II. Beleid Corporatie en Huurders Vereniging

Voorbeeld Woonservice Drente

III. Project, complex en bewonerscommissie

Energiebusbezoek

Lokale afspraken - werkvormen

- **Energiebeleidsplan – formeel advies**
  - **Convenant / overeenkomst**
  - **Samen ideeën bedenken**
  - **Werkgroep corporatie en huurders**
-
-

Lokale afspraken – thema's

- **Woonlasten (goedkope woningen, hoge energierekening)**
  - **Energielabels verbeteren**
  - **Renovatie, onderhoud, ZAV**
  - **Bewonersparticipatie**
  - **Welke woningen eerst?**
  - **Hoe omgaan met de huurverhoging?**
  - **Houdt rekening met Energielabel in WWS**
-

I. Stedelijk voorbeeld: Kerkrade

**Convenant gemeente Kerkrade, 4 corporaties
en Huurdersfederatie de Koepel, 19 jan. 2009**

Kernpunten:

- **Volgt Landelijk Convenant Energiebesparing**

En ook:

- **Nieuwbouw lagere EPC dan bouwbesluit**
  - **Woningen worden bij onderhoud voorbereid op toepassing van duurzame energietechnieken**
  - **2 duurzame energiepilots per corporatie**
-
-

I. Stedelijk: prestatieafspraken

Gemeenten Apeldoorn en Nijmegen zijn bezig met vaststellen prestatieafspraken met corporaties.

- **Hoge ambitie Apeldoorn: bestaande bouw 2015: gemiddeld label B en 2020: label A.**
  - **Nijmegen: huurdersdebatten**
  - **GMF en Woonbond ondersteunen lokale huurdersorganisaties om afspraken met eigen corporaties te maken over ambitie, aanpak, woonlastenbenadering en participatie**
-
-

II. Beleid corporaties – overleg HV

Energiebeleid Woonservice Drente

- **Positief advies van HV Samen Sterk (2008)**

Kernpunten:

- **In 5 jaar alle woningen minimaal label C**
  - **In 2014 geen label F en G meer**
  - **Beperking woonlastenstijging**
  - **Bij mutatie streefhuren harmoniseren naar een vastgesteld % v/d maximaal redelijke huurprijs**
-
-

III. Voorbeelden project/complex

Energiebus Lyceumlaan, Stadskanaal, Lefier

- **66 maisonette woningen uit 1960**
- **enkel glas, deels dubbel, geen isolatie gevel/vloer, veel geisers/moederhaard, slechte ventilatie**

Energiebus onderzoek (maart 2009):

- **verbetering label van F naar B is mogelijk**
- **45 % besparing: € 40,= tot € 50,=/mnd**

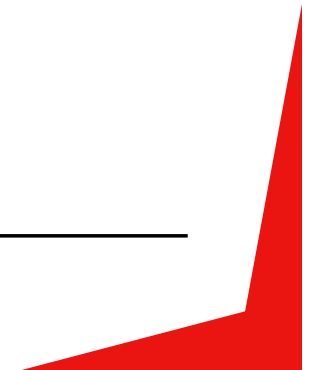
Resultaat:

- **Lefier neemt situatie serieus, maakt plan en overlegt voorstel met huurders**
-
-

4. Rondje Zaal: voorbeelden, reacties

- **Heeft u lokaal ervaring met het maken van afspraken over energiebesparing?**
  - **Welke lessen of tips heeft u?**
  - **Wat doet u om een patstelling te doorbreken?**
  - **Heeft u goede voorbeelden voor ons?**
-

5. Resumé met de zaal

Vraag

- **Wat neemt u mee naar huis als tip of les om lokaal aan de slag te gaan?**

Resultaten workshop 1, Dag van de Energie

- **Tips en lessen worden kort genoteerd. Vanaf 15 oktober op de website te vinden:
www.bespaarenergiemetdewoonbond.nl**

Enquête

- **Wilt u svp de enquête invullen en opsturen naar de Woonbond? (zie envelop)**
-
-

Voor meer informatie:

www.bespaarenergiemetdewoonbond.nl, en tel: 020-5517739

A large red speech bubble graphic with a white outline, pointing towards the bottom-left. Inside the bubble, the text 'BESPAAR ENERGIE' is written in large, bold, white capital letters. Below it, the text 'met de Woonbond' is written in a smaller, white, italicized font.

**BESPAAR
ENERGIE**

met de Woonbond